תקפה כהן אין מוציאין ולכך אפי' לא תקפה אסורין בגיזה ועבודה מספק משום דשמא יש לכהן חלק בו ולכך יכול לתוקפה אלמא אפי' לא תקפה חייב כאילו תקפה כבר והקדישה בעודה בידו [א] ודאי דבר אם תקפה כהן מוציאין מידו ואע"פ שאין לכהן בו כלום דאפי' כבר תקפה מוציאין מידו ואפי' הכי אסורין בגיזה ועבודה ועל כרחך משום דקדושה הבאה מאליה שאני ומ"ת אמאי אין מוציאין מידו והלא הבעלים יאמרו ליתן לכהן אחר וי"ל במכירי כהונה ב [ג] א"נ אינו יכול לתובעו רק טובת הנאה שיש לו בו למ"ד טובת הנאה ממון ומפרק הזהב (חולין דף קלג.) דאמר בן לוי [ד] דאמר מתנתא פרילותא הוא משמע דאינו חייב לשלם אין דאיה דשמא מיירי כשאכלו כדאמרינן התם (דף קל:) המזיק ממנות כהונה או אכלן פטור:

פוטר ממונו בממון כהן. [א] וכן הוא מסקנא דאם תקפה כהן מוציאין מידו תימה דבפ' השואל (לקמן דף קב: ושם) ובפרק בית כור (ב"ב דף קה. ושם ד"ה אבל) גבי אחד שאבר מרחץ [ג] מוקי שמואל הא דיתלוקו בגא באמצע החדש אבל בגא בסוף החדש כולו לשוכר [ד] והא מסיק הכא דמוציאין מידו וי"ל דהתם נכנס בהיתר לכך מהניא תפיסתו אבל הכא לא בהיתר תפס כי אם בספק והא דאמרי' בפ"ב דכתובות (דף כ. ושם ד"ה ואוקי) שניס החתומים על השטר ובאו אחרים ואמרו אנוסים היו כו' אין נאמנים ומסיק דאוקי מרי בהלי מרי ואוקי ממונא בחזקת מריה ואין נאמנין דקאמר פרש"י דאם תפס המלוה לא מפקינן מיניה ל"ל שתפס קודם שבאו עדים לפסול השטר דהיינו קודם שנולד הספק וע"ל דאין נאמנין דלא מקרעינן ליה ולא מגבינן ביה ולא לענין תפיסה: **ותשעה** לאו בר עשורי נינהו. דאין צריך לגרפו לגורן אחר דלא בא לעולם לכלל חיוב ודאי ודוקא היכא דהוו עשרה מתחלה הוא דאיצטריך לגרפו לגורן אחר: **קפץ** בולן פטורין. תימה לבטל ברובא וליחייבו כולהו במעשר דהא דדבר שבמנין לא בטיל היינו מדרבנן וקבוע נמי אין שייך אלא בדבר שהאיסור והיתר ניכרין וידועין ולא ידע מאיזה לקח כגון [ה] ט' חנויות ובריה נמי לא הוי כדפרי' בחולין (דף לה) [ו] ואין לומר שלא נשאר בעדר רק אחד דליכא רובא דלשון לתוכן לא משמע הכי: **לפטרו** במנין הראוי. תימה דהכא לא שייך מנין הראוי דלא שייך אלא היכא דאין כי אם עשרה והתחיל למנות ומת אחד מהן ואין כאן י' אפ"ה פטורים אותן שיצאו ולא יצטרפו לגורן אחר כיון שתחילת יציאתן היה ראוי להשלים המנין אבל הכא שיש בעדר הרבה ישנים המנין ויהא עשירי וי"ל קודם ויקרא לשניהם עשירי מספק אם יש מנוי ביניהם אם לאו וכן יעשה בכל אחד עשר ובאחרונה שלא ישאר עשרה יצטרפו לגורן אחר: ולא

קפץ אחד מן המנויין לתוך הדיר ואינו מכירו: **כולן פטורין.** בין אותן שיצאו בין אותן שבתוך הדיר ואפילו הן אלף. שיצאו פטורין [ז] (שם) מנין הראוי שבשמנאן היה המנין ראוי להשלים ונבא לכלל מעשר ואמרינן בבכורות [ח] והכא מייתינן לה מנין הראוי פוטר ואותן שבתוך הדיר פטורין משום זה המעורב דכל אשר יעבור תחת השבט אמר רחמנא [ט] ולא שעבר כבר וכל אד מייהו ספק כבר עבר הוא: **ואי ס"ד ספיקא.** דאיכא למימר ממה נפשך בני לעשורי שמא יעשה כתורה וכמצוה נעשריהו להנך דבתוך הדיר ממה נפשך כל י' שיוצאין אם מעשה שלהן בר חיוב וכראוי הוא כגון שלא יצא אותו הקופץ לתוכן שפיר קא מעשר: **ואי לאו בר חיובא.** כגון אותן עשרה שיצא זה לתוכן ואין עשירי שלהן מעשר: **נפטרו.** מן המעשר: **במנין הראוי.** שכשמנה מ' ב' ג' היו בדיר טלאים הרבה שהיו ראוין להשלים ופוטרין מניינו: **דאמר רבא.** בבכורות (דף נט.): **מנין הראוי פוטר.** היה לו י' טלאים ומנה ממש ומת אחד מן שאינן מנוין הממונין פטורין ושאינן מנוין מצטרפין לגורן אחר שיולדו לו טלאים עד שיגיע זמן הגורן ויצטרפם עם אלו אבל הממונין פטורין במנין הראוי. ויליף לה [י] מאשר יעבור [כ] ולא שכבר עבר דמשעבר תחת השבט ולא עלה בידו לעשר שוב אינו מעבירו פעם אחרת כשיולדו לו טלאים לגרף עמהם: אלא

מסופת. מרחץ: **פרשי מינה.** מלרחון בה: **ואמר ליה רב אושעיא לרבה** גרסינן: **לכפרי.** שם מקום: **לי אמא לסורא.** כשהיה עובר דרך סורא ליל לכפרי: **ספק בכורות.** כגון בהמה שילדה ואין ידוע אם בכרה כבר אם לא: **אחד בכור אחד.** כגון שהפילה אמו לפניו ספק דבר הפוטר בבכורה ספק רוח הפילה והבא אמריו בכור: **בין טמאין.** כגון פטר חמור: **המוליא מחבירו לו'.** קס"ד אם ביד ישראל הן הוי כהן מוליא מחבירו עליו הראיה ואם תקפה כהן ושתיק ישראל והדר לוות הוי ישראל מוליא מחבירו: **אסורין בגיזה ועבודה.** מספק שמא קדשים הם: **דקפני המוליא.** משמע בין כהן בין ישראל: **וי' לא תקפו.** חמור כח הקדש לאוסרן בגיזה ועבודה ש"מ דאמ"ל תקפו אין מוליאין אותו מידו הקדישה מקודשת: **לעולם אימא לך.** גבי בכור דאפי' תקפו כהן מוליאין אותו מידו מספקא בחזקת ישראל הן ולעולם הכהן קרוי מוליא מחבירו וטועמא דגיזה ועבודה לאו משום דיהא לכהן שוס כח בהן דתפשוט מינה להיכא דאי תקפו אין מוליאין מידו הקדישה הוי הקדש אלא הכא משום איסור ספק גיזת קדשים וקדושה הבאה מאליה שאם בכור הוא מאליו קדוש ואיכא לספוקי בהכי אבל גבי מסותא דאין קדושה באה אלא על פיו של זה אימא לך דאפי' אם תמלי לומר תקפה אין מוליאין הקדישה אלא תקפה לא הוי הקדש דאין יכול להקדיש דבר שאינו ברשותו: **דמסייע לך.** דגבי ספק בכורות אם תקפה כהן מוליאין מידו: **הספיקות.** (לקמן) מפרש בספק פדיון פטר חמור דמפרש עליו טלה לאפקועי איסורא והוא לעצמו שאין צריך ליתנו לכהן שהמוליא מחבירו עליו הראיה ופדיון פטר חמור בר עשורי הוא אם יש לכהן י' פטרי חמורים שנפלו לו מבית אבי אמו ישראל מפרש עליהם עשרה שיין ומעשרן והן שלו הלכך ספק פדיון פטר חמור ביד ישראל נכנס לדיר עם שאר טלאים שלו להתעשר ואי נפקא בעשירי ליפוק: **ואי ס"ד.** יש לכהן לד זכייה בו ונמלא זה אם יצא בעשירי פוטר ממונו בממונו של כהן: **ומר.** רבה שהוא רבו: **אם בר חיובא הוא.** אי הא דגברא בר חיובא הוא לעשורי שפדיון זה לאו פדיון פטר חמור שלו הוא הרי יש לו י' טלאים וחייב לעשרן שפיר קמעשר: **אי לאו בר חיובא הוא.** שפדיון זה של כהן לא פטר ליה מידי דתשעה לאו בני עשורי נינהו: **לאו מילתא היא דאמרי.** דודאי סייעתא היא למר דאי הוה לד זכייה לכהן ביה מספק ואשתכח דכל הני טלאים ספק חייבים במעשר ספק אין חייבים מספיקא לא הוי צריך לעשורינהו [ו] דקאמרת לעשורי ממה נפשך דכל ספק חייב ספק פטור לאו בני עשורי נינהו ואפילו היכא דאיכא למימר ממה נפשך: **קפץ אחד מן המנויין בו'.** היה מעשר טלאים והתחיל למנות כשהיו יולאים בפתח הדיר ועד שלא הגיע לעשרה מנין הראוי שכשמנאן היה המנין ראוי להשלים ונבא לכלל מעשר ואמרינן בבכורות [ח] והכא מייתינן לה מנין הראוי פוטר ואותן שבתוך הדיר פטורין משום זה המעורב דכל אשר יעבור תחת השבט אמר רחמנא [ט] ולא שעבר כבר וכל חד מייהו ספק כבר עבר הוא: **ואי ס"ד ספיקא.** דאיכא למימר ממה נפשך בני לעשורי שמא יעשה כתורה וכמצוה נעשריהו להנך דבתוך הדיר ממה נפשך כל י' שיוצאין אם מעשה שלהן בר חיוב וכראוי הוא כגון שלא יצא אותו הקופץ לתוכן שפיר קא מעשר: **ואי לאו בר חיובא.** כגון אותן עשרה שיצא זה לתוכן ואין עשירי שלהן מעשר: **נפטרו.** מן המעשר: **במנין הראוי.** שכשמנה מ' ב' ג' היו בדיר טלאים הרבה שהיו ראוין להשלים ופוטרין מניינו: **דאמר רבא.** בבכורות (דף נט.): **מנין הראוי פוטר.** היה לו י' טלאים ומנה ממש ומת אחד מן שאינן מנוין הממונין פטורין ושאינן מנוין מצטרפין לגורן אחר שיולדו לו טלאים עד שיגיע זמן הגורן ויצטרפם עם אלו אבל הממונין פטורין במנין הראוי. ויליף לה [י] מאשר יעבור [כ] ולא שכבר עבר דמשעבר תחת השבט ולא עלה בידו לעשר שוב אינו מעבירו פעם אחרת כשיולדו לו טלאים לגרף עמהם: אלא

[א] מסותא דהוו מנצו עלה בי תרי האי אמר דידי הוא והאי אמר דידי הוא קם חד מיניהו אקדשה פרשי מינה רב חנניה ורב אושעיא וכולהו רבנן וא"ל רב אושעיא לרבה כי אזלת קמיה דרב חסדא לכפרי בעי מיניה כי אתא לסורא א"ל רב המנונא מתני' היא [ב] ספק בכורות אחד [ג] בכור אדם ואחד [ד] בכור בהמה בין טהורים בין טמאים [ה] המוציא מחבירו עליו הראיה ותני עלה [ו] אסורים בגיזה ובעבודה והא הכא דאמר תקפו כהן [ז] אין מוציאין אותו מידו דקתני המע"ה וכי לא תקפו אסורין בגיזה ובעבודה אמר ליה רבה קדושת בכור קאמרת לעולם אימא לך תקפו כהן מוציאין אותו מידו ואפילו הכי אסורים בגיזה ובעבודה דקדושה הבאה מאליה שאני אמר ליה רב חנניה לרבה תניא דמסייע לך [ח] הספיקות נכנסין לדיר להתעשר ואי ס"ד תקפו כהן אין מוציאין אותו מידו אמאי נכנסין לדיר נמצא זה פוטר ממונו בממונו של כהן אמר ליה אביי אי משום הא לא תסייעיה למר הכא במאי עסקינן כגון דלית ליה אלא תשעה והוא דמה נפשך אי בר חיובא הוא שפיר קא מעשר אי לאו בר חיובא הוא תשעה לאו בר עשורי נינהו הדר אמר אביי לאו מילתא היא דאמרי דספיקא לאו בר עשורי היא [ט] דתנן [י] קפץ אחד מן המנויין לתוכן כולן פטורין ואי ס"ד ספיקא בעי עשורי לעשר ממה נפשך דאי בר חיובא הוא שפיר מעשר ואי לאו בר חיובא הוא נפטר במנין הראוי [יא] דאמר [יב] רבא [יג] מנין הראוי פוטר אלא

[ג] מנלאה 'אין' הוא ט"ס ולימא בכמ"ב. ב) פירוש, כשהיא מוקן.

[א] מסותא דהוו מנצו עלה בי תרי האי אמר דידי הוא והאי אמר דידי הוא קם חד מיניהו אקדשה פרשי מינה רב חנניה ורב אושעיא וכולהו רבנן וא"ל רב אושעיא לרבה כי אזלת קמיה דרב חסדא לכפרי בעי מיניה כי אתא לסורא א"ל רב המנונא מתני' היא [ב] ספק בכורות אחד [ג] בכור אדם ואחד [ד] בכור בהמה בין טהורים בין טמאים [ה] המוציא מחבירו עליו הראיה ותני עלה [ו] אסורים בגיזה ובעבודה והא הכא דאמר תקפו כהן [ז] אין מוציאין אותו מידו דקתני המע"ה וכי לא תקפו אסורין בגיזה ובעבודה אמר ליה רבה קדושת בכור קאמרת לעולם אימא לך תקפו כהן מוציאין אותו מידו מספקא בחזקת ישראל הן ולעולם הכהן קרוי מוליא מחבירו וטועמא דגיזה ועבודה לאו משום דיהא לכהן שוס כח בהן דתפשוט מינה להיכא דאי תקפו אין מוליאין מידו הקדישה הוי הקדש אלא הכא משום איסור ספק גיזת קדשים וקדושה הבאה מאליה שאם בכור הוא מאליו קדוש ואיכא לספוקי בהכי אבל גבי מסותא דאין קדושה באה אלא על פיו של זה אימא לך דאפי' אם תמלי לומר תקפה אין מוליאין הקדישה אלא תקפה לא הוי הקדש דאין יכול להקדיש דבר שאינו ברשותו: **דמסייע לך.** דגבי ספק בכורות אם תקפה כהן מוליאין מידו: **הספיקות.** (לקמן) מפרש בספק פדיון פטר חמור דמפרש עליו טלה לאפקועי איסורא והוא לעצמו שאין צריך ליתנו לכהן שהמוליא מחבירו עליו הראיה ופדיון פטר חמור בר עשורי הוא אם יש לכהן י' פטרי חמורים שנפלו לו מבית אבי אמו ישראל מפרש עליהם עשרה שיין ומעשרן והן שלו הלכך ספק פדיון פטר חמור ביד ישראל נכנס לדיר עם שאר טלאים שלו להתעשר ואי נפקא בעשירי ליפוק: **ואי ס"ד.** יש לכהן לד זכייה בו ונמלא זה אם יצא בעשירי פוטר ממונו בממונו של כהן: **ומר.** רבה שהוא רבו: **אם בר חיובא הוא.** אי הא דגברא בר חיובא הוא לעשורי שפדיון זה לאו פדיון פטר חמור שלו הוא הרי יש לו י' טלאים וחייב לעשרן שפיר קמעשר: **אי לאו בר חיובא הוא.** שפדיון זה של כהן לא פטר ליה מידי דתשעה לאו בני עשורי נינהו: **לאו מילתא היא דאמרי.** דודאי סייעתא היא למר דאי הוה לד זכייה לכהן ביה מספק ואשתכח דכל הני טלאים ספק חייבים במעשר ספק אין חייבים מספיקא לא הוי צריך לעשורינהו [ו] דקאמרת לעשורי ממה נפשך דכל ספק חייב ספק פטור לאו בני עשורי נינהו ואפילו היכא דאיכא למימר ממה נפשך: **קפץ אחד מן המנויין בו'.** היה מעשר טלאים והתחיל למנות כשהיו יולאים בפתח הדיר ועד שלא הגיע לעשרה מנין הראוי שכשמנאן היה המנין ראוי להשלים ונבא לכלל מעשר ואמרינן בבכורות [ח] והכא מייתינן לה מנין הראוי פוטר ואותן שבתוך הדיר פטורין משום זה המעורב דכל אשר יעבור תחת השבט אמר רחמנא [ט] ולא שעבר כבר וכל חד מייהו ספק כבר עבר הוא: **ואי ס"ד ספיקא.** דאיכא למימר ממה נפשך בני לעשורי שמא יעשה כתורה וכמצוה נעשריהו להנך דבתוך הדיר ממה נפשך כל י' שיוצאין אם מעשה שלהן בר חיוב וכראוי הוא כגון שלא יצא אותו הקופץ לתוכן שפיר קא מעשר: **ואי לאו בר חיובא.** כגון אותן עשרה שיצא זה לתוכן ואין עשירי שלהן מעשר: **נפטרו.** מן המעשר: **במנין הראוי.** שכשמנה מ' ב' ג' היו בדיר טלאים הרבה שהיו ראוין להשלים ופוטרין מניינו: **דאמר רבא.** בבכורות (דף נט.): **מנין הראוי פוטר.** היה לו י' טלאים ומנה ממש ומת אחד מן שאינן מנוין הממונין פטורין ושאינן מנוין מצטרפין לגורן אחר שיולדו לו טלאים עד שיגיע זמן הגורן ויצטרפם עם אלו אבל הממונין פטורין במנין הראוי. ויליף לה [י] מאשר יעבור [כ] ולא שכבר עבר דמשעבר תחת השבט ולא עלה בידו לעשר שוב אינו מעבירו פעם אחרת כשיולדו לו טלאים לגרף עמהם: אלא

[ג] מנלאה 'אין' הוא ט"ס ולימא בכמ"ב. ב) פירוש, כשהיא מוקן.

לה א מיי' פי"ח מהל' בכורים הלכה יט סמג עשין קמד טוש"ע י"ד סי' שה סעיף יג וסעיף כ וסעיף כה:

לו ב מיי' שם פי"ב הל' כא ועי' בהשגות ובכ"מ ופ"ד מהל' בכורות הל' ז ופ"ה שם הל' כ סמג שם וסי' ריח טוש"ע י"ד סי' שכא סעיף י וסעיף יג יד טו טז וסי' שטו סעיף יב:

לז ג מיי' פי"ח מהלכות מעילה הל' ח סמג לאוין שמ טוש"ע י"ד סי' שטו סעיף ח:

לח ד מיי' פי"ה מהל' בכורות הל' ג [ופ"ב הל"ה] סמג עשין ריח טוש"ע י"ד סי' שטו סעיף ח ועי"ש בהגה"ה:

לט ה מיי' פי"ח שם הלכה יד סמג עשין ריב:

מ ו מיי' שם הל' ח והל"י סמג עשין שם:

מוסף רש"י

ספק בכורות כו' המוציא מחבירו עליו הראיה. כהן דבעי לאפוקי מייהי עליו לכהנא דאיה שהן בכורות. שלא הפילה כפל קודם לכן, ואי תפס לה כהן על הבעלים להניא דאיה דלאו כבור הוא (נדרים יט:).

קפץ אחד מן המנויין לתוכן. אותן שבבר עברו בפתח תחת השבט, אע"פ שאינן עדיין מעושרין וכגון שמנה וחזר אחד מהן וקפץ לתוך הדיר לבמנויין הויין פטורין במנין הראוי כדמפרש בגמ' דאין יחוש אחה הפטור לכך כל מה שבדיר פטורין (בכורות נח:) משום דאיעבר דהנהו שמנויין כבר פטורין אע"פ שעדיין לא עשיר עליהן. (שם נט:) לו: מאותן עשרה שיצאו אותן בפתח ונטל עשירי וגפטרו הני וקפץ אחד מן הני לתוך הדיר, כל אותן שבדיר פטורים אם אינו ניכר איזה הוא, דשמא יצא בעשירי והוא אינו ראוי לכך שכבר נפטר (שם מבת"י). **מנין הראוי.** דבשעה שמנאן היו ראוין אלו שבדיר לצאת בעשירי עם אלו מן המנויין. (בכורות נט:).

מוסף תוספות

א. וה"נ לענין מסותא לענין הקדש יש לנו לחשוב כאילו גברה ידו ותקפה בשעה שהקדישה. תוס' הרא"ש. ב. דכיון שרגיל הוא ליתן לו אם בא לידו אין יכול להוציא מידו. תוס' הרא"ש. ג. בשנים עשר זהובים לשנה מדינר זהב לחודש ונתעברה השנה ומספקא ליה אי תפוס לשון ראשון וחדש העיבור לשוכר, או תפוס לשון אחרון וחדש העיבור למשכיר. תוס' הרא"ש. ד. ומדקאמר בא בתחילת החודש כולו למשכיר אלמא דבחזקת המשכיר הוא ואפ"ה קאמר בא בסוף החודש כולו לשוכר. תוס' מתוות כ.

הגהות הב"ח

(א) גמ' דאמר רבה מגין הלאו:

גליון הש"ם

גמ' המוציא מחבירו. עיין נדה כה ע"א תוס' ד"ה גבי: **תוס' ד"ה והא בו' א"נ א"י לתובעו.** נראה שכן דעת רש"י בב"ק פו ע"א ד"ה עד שלבנו:

הגהות הגר"א

[א] תוס' ד"ה פוטר וכ"כ מסקנא כו'. נ"ב וכ"כ ש"פ אבל הרמב"ם מולק וכתב הרשב"א דלמסקנא דמפרש ספיקות ספק פ"ח אין לאיה דבפ"ח לא זכה כהן ובשם בכר אמתחק בה הבעלים כו' (ועמ"ש רמינו ביו"ד סי' שטו"ו ס"ק ב').

רבינו חננאל

ת"ש. **דההיא מסותא** דהוו מינצו עליה תרי, כל חד אמ' דידי הוא, קם חד מיניהו אקדשה, והוו פרשי מיניה רב חנינא ורב הושעיא וכולהו רבנן. ופשיטא רב המנונא מיהא דתנן, ספק בכורות אחד בכור אדם ואחד בכור בהמה בין טמאין בין טהורין המוציא מחבירו עליו הראייה. ותני עלה אסורין בגיזה ועבודה. והא הכא אלו תקפן כהן אין מוציאין אותה מידו, דקתני המוציא מחבירו עליו הראייה, ואע"ג דלא תקפן אסורין בגיזה ועבודה, ש"מ דכל היכא דאלו תקפן אין מוציאין אותה מידו הקדישה בלא תקפה מקודשת. ודחי לה רבא ואמ', לעולם אימ' לך אפי' תקפן כהן אין [ג] מוציאין אותה מידו, ואפי' הכי אסורין בגיזה ועבודה, דקדושת בכור קדושה הבאה מאיליה היא, ושני מקדושה דמקדישין לה בחולי [ד]. **אמ'** ליה **רב חנינא לרבא תנייא דמסייעא לך** שאם תקפן

(ג) [עי' תוס' מנחות מא: ד"ה ומתיתין], ד) [טהרות פ"ד מי"ב גדליה יט.], ה) [עיקרו במשנה בכורות ט. ולדון הש"ס לקלר ממ"ש תוס' סוכה ל. ד"ה בימם], ו) בכורות נח:, ז) שם נט., ח) [דף ז.], ט) ל"א כדקתמרי. רש"ל, י) ל"ל משום. רש"ל, יא) [דף נט.], יב) [ויקרא כז], יג) [בכורות נט:], יד) [ויקראכז], טו) הש"ך בספרו תקפו כהן מגיה, ההוא כהנא, ויש מגיהים המ"מ לחולין קלא. וע"ש תוד"ה יש בו, ועי' מהרצ"ח, טז) [ועי' תוס' חולין לה. ד"ה ספיקו], יז) [לז. ד"ה מ"מ דלכנן] ועי' מהכל"מ תוס' זבחים עב. ד"ה ולבטלו,

אלא מאי איס לך למימר. למה לא חייבוהו לעשר ממה נפשך: **עשירי ודאי.** אלריך הכתוב לעשר ולא הלריך לעשר את הספק וכל עשירי שבכלן ספק הן שאפי' יצא הפטור בחמישי שוב אין העשירי קרוי עשירי אלא תשיעי שהפטור אינו מן המנין: **מאי ספיקות.** דלמרן לעיל [1] הספיקות נכנסין לריך להתעשר: **ספק פדיון פטר חמור.** טלה שהופרש על ספק פטר חמור שאפילו הוא פטר חמור ודאי אין בטלה זה של פדיון משום קדושה: **עשרה שיין.** לאפקועי איסורייהו למשרי להו בעבודה: **עובדא הוה בי רב חסדא ורב חסדא בי רב הונא.** מעשה היה ובא לפני רב חסדא ורב חסדא הביאו לפני רב הונא: **שאינו יכול להוציאו כו'.** והאי נמי דחזינן ליה דאין יכול להוציאו בדיינין שאין לו ראיה בדבר אין הקדישו קדוש: **הא יכול להוציאו כו'.** בתמיה: **שאינה ברשותו.** והא סתם גזילה יכולין להוציאו בדיינין הוא: **במסוסא מטלטלין.** כגון גיגית: **מקרקעי.** דכל היכא דאיתיה ברשות מריה קיימא דקרקע אינה נגזלת וספיר פשיטנא מהא דאי הוה ליה ראיה עלה הקדישו הקדש: **בר מערבא.** מארץ ישראל: **מחוי ליה.** מראה באצבעותיו כלפי מעלה: **בגרלשפא.** בגרדין שבשני ראשין שקורין ברניי"ש: **ש"מ.** מדקתני עד מקום שידו מגעת קנוי לו: **הא סודרא.** של קונה שקונין בו קנין: **ליון דספים ביה.** מקנה שלא על שלא קריגא ביה ושלף איש נעלו ונתן לרעהו: **דלמא דפסיק דמי.** וקנייה מקנה והמכר נקנה בו לגוקח. ודוקא נקט שלא על שלא [2] דכלי בעינן דכתיב (רות ד) נעלו ובליר משלא אצבעות לאו בגד הוא כלאשכחן גבי טומאה [3]: **גט בידה.** שנתנו לה: **ומשיחה.** שקשור בה בידו אם יש כח באותו חוט שיכול לנתקו לגט מידה ולהביאו אצלו: **אינה מגורשת.** אלמא לאו נתינה היא: **בריתות.** הבדלה שיהיו מובדלים זה מזה והרי אגודים הם בחוט זה: **אם היתה טלית מוזהבת.** כלומר אפילו היא מוזהבת חולקין: **פלוג הכי.** לרוחבה ויהא הזהב לאחד מהם: **קא משמע לן דא"ל כו' פלוג.** לאורכה: **שנים אדוקים בשטר.** המלוה והלוה: **אלך הוא ופרעתיו לך.** והחזרת לי וממני נפל: **יתקיים השטר בחותמיו.** קס"ד דהכי קאמר אם שיקיימוהו חותמיו לומר כתב ידינו הוא הרי הוא בחזקתו: **נפל השטר ליד הדיין.** משמע דהכי קאמר אם מצאו דיין לא יוציא אותו עולמית מיד דיין ולקמן [4] פריך מאי שנא דיין מאיניש דעלמא: **וגבי ליה מלוה כוליה.** בתמיה: **במקוים.** שכתוב בו הנפק שיצא כסר בב"ד והעידו עדים על חתימת ידן וכותבין הדיינין בו שטרא דנן נפק קדמנא ואסהידו פלוני ופלוני על חתימת ידייהו ואקיימנוהו וקיימנוהו כדאמרי: **רוי עלמא ל"פ דיתלוקו.** דכי אמרינן דיתקיים השטר בחותמיו לא למגבי מלוה כולו קאמר אלא למגבי פלגיה. ופלוגתייהו כשאינו מקוים רבי סבר אף על פי שהלוה מודה ליה שכתב שטר זה ולוה לו מעות צריך המלוה לקיימו בחותמיו ואפילו השטר בידו נאמן הלוה לומר פרעתיך דכל זמן שאינו מקוים מאן קמשוי ליה שטרא לוה שמודה לו שכתבו הא אמר דפריע אבל משהשטר מוחזק על פי עדיו אין הלוה נאמן לומר פרעתי. הלכך זה שנתיאס מוחזקים אי מקיים ליה מלוה בעדות ומשוי ליה שטר מעליא אין הלוה נאמן באמירתו אלא על ידי חזקה זה שאלוק בו והרי הוא כשאר מליאה ופליג: **ואי לא לא פליג.** שאפילו כולו ביד המלוה נאמן הלוה לומר פרעתי:

מאי

ולא עשירי ספק. אין להקשות אינטריך קרא למעוטי ספיקא [5] כדפריך במסכת חולין (דף כב: ד"ה אינטריך):

מפריש עליהן עשרה שיין. תימה דבפ"ק דבכורות (דף יא.) [6] (שם) אמרי' דשה אחד פוטר כמה פטרי חמורים ומה לריך עשרה שיים ותו מאי קא משמע לן מתני' היא הספיקות נכנסים לריך להתעשר ותו כיון דאמר מעשרן מה לריך להשמיענו דהן שלו פשיטא כיון דמעשרן דהן שלו דאילו היו של כהן לא היה מעשרן דהוו להו כלקוח דתנן (שם דף נה:) הלקוח והניתן לו במתנה פטור ואי קמ"ל דאע"ג דמעשרן עדיין הם שלו פשיטא דמעשר בהמה של בעליס הוא:

מחוי ר' אבהו והשאר בשבועה.

[א] נראה דלא גרסי' והשאר דאף כמה שידו מגעת ישבע כיון דתקנה השבועה שלא יהא אדם הולך ומוקף מטעם זה ישבע אף כמה שהוא תופס ומכל מקום אפיר מוכח בסמוך דבקנין מאי דתפיס כמאן דפסיק דמי כיון דהכא לאחר שבועה נוטל כל מה שהוא תופס אפילו יותר ממחלה והשבועה היא בשביל הטענה ומפני התקנה: **אם** יכול לנתקו. נראה דאם היתה ידה פתוחה בשעת שנתן גט לידה ונשארה המשיחה בידו וקפלה ידה בחוזק שאם מושך המשיחה לא יוכל להביאו אצלו שאינה מגורשת שהרי כשנתן בידה קודם שקפלה ידה היה יכול להביאו אצלו והקפילה לא עשה הוא אלא היא והוה כטלי גיטך מעל גבי קרקע דאינה מגורשת דלא קיימן ביה ונתן בידה [7] והכא דקאמר אם אינו יכול להביאו אצלו דמגורשת כגון שהיתה ידה קפולה והוא תחב בידה כל כך בחוזק שאם ימשוך המשיחה לא יביא הגט אצלו ור"ת [8] (נמי) פירש אם הגט כבד כל כך שאם רולה למשוך הגט אצלו תנתק המשיחה מגורשת ומיירי בידה פתוחה ולא קפלה ולא עשתה שום דבר:

מאי

מא א מיי' פי"ב מהל' בכורים הלכה כג סמג עשין קמו:

מב ב מיי' פ"ו מהל' ערכין הל' כד סמג עשין קלב טוש"ע ח"מ סי' שנד סעיף ו וטוש"ע י"ד סי' רנח סעיף ז:

מג ג מיי' שם הל' כג סמג שם טוש"ע י"ד שם [רכ אלפס כאן] וכב"ק פ"ד דף כ.]

מד ד ה ו מיי' פ"ט מהל' טוען ונטען הל' ט י סמג עשין לה טוש"ע ח"מ סי' קלח סעיף ג:

מה ז מיי' פ"ה מהלכות מכירה הל' ז סמג עשין פד טוש"ע ח"מ סי' קלה סעיף ד:

מו ח מיי' פ"ה מהלכות גירושין הל' טז סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קלח סעיף ב:

מז ט י מיי' פ"ו מהל' טוען ונטען הל' י סמג עשין לה טוש"ע ח"מ סי' קלח סעיף ג:

מח כ מיי' פי"ד מהל' מלוה ולוה הל' יד סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי' סה סעיף טו:

מט ל מיי' שם [והל' ה] וסמג שם טוש"ע ח"מ סי' פב סעיף ח:

לעזי רש"י

ברניי"ש [פריניי"ש]. חוטין תלויים בבד (טבעיים).

רבינו חננאל

מאי הוי עלה דמסותא. ת"ש, מיהא דאמ' רב כל ממון שאינו יכול להוציאו בדיינים הקדישו אינו קדוש, הא יכול להוציאו אע"פ שלא הוציאו הקדישו קדוש. [6] ומקשי' עלה, והאמ' ר' יוחנן גזל ולא נתייאשו הבעלים שניהן אינן יכולין להקדיש זה לפי שאינו ברשותו. וקיימ' לן דלא מקשינן לא ממשנה ולא מברייתא ולא ממימרא אלא אם היא הלכה, ועוד, לא דחאוה להא דר' יוחנ' אלא פירקו על בדברי ראמ', מי סברת מסותא מטלטלא היא וקשיא עליה הא דר' יוחנ', לא, כי קאמ' רב כל ממון שאינו יכול להוציאו בדיינים וכו', האי ממון קרקע הוא, וכיוצא בו האי מסותא מקרקעא הוא, דקיימ' לן קרקע אינה נגזלת ולעולם ברשותיה דמרה קיימ', הילכך אם יכול להוציאה בדיינים ברשותיה קיימ' ושפיר קא מקדש. **האי דקתני שנים אדוקין בטלית** זה נוטל עד מקום שידו מגעת וזה נוטל עד מקום שידו מגעת והשאר חולקין בשוה ובשבועה, אוקימנא בשאדוקין בטלית עצמה. ומתני' דקתני חולקין הטלית שני חצאין ונוטל כל אחד חציה, בשאדוקין בנימין שבקצותיה וזהן הנקראים כרכשתא. ופשוטה היא. דייק **רב אשי מינה, מדקתני זה נוטל עד**

מקום שידו מגעת, ש"מ דהאי סודרא כיון דתפיס ביה ג' אצבעות על ג' אצבעו' הרי הוא קנוין לתופסן, ואע"ג דלא פסיק כמן דפסיק דמי, ולא אמרי' עד דמשיך ליה כוליה לא קני ליה, אלא אע"ג דלא משיך ליה כוליה קני לההוא דתפס. וכן הלכה. **אם, רבא, אם היתה טלית מוזהבת** והזהב קרוב לגבי חד ברוחבה של טלית, ואם יחלקוה לרוחבה לשני חצאין יבא הזהב בחלקו של אחד, יכול האחר לומ' זה שבינינו לאורכה נחלקה כדי שנחלק בטלית ובזהב הדין עמו. **ת"ר. שנים אוחזין בשטר בו.** אסיק, בשטר מקוים דברי הכל יחלוקו. ושאינו מקוים, ומלוה אמ' שלי הוא ונפל ממני ומצאתיו, ולוה אמ' שלך היה ופרעתיך (ונתתו לך) [ונתתו לך], אם נתקיים בחותמיו יחלוקו, דברי ר'. ר' קסבר מודה בשטר שכתבו צריך לקיימו, וקיימ' לן כר'. רשב"ג אומ' אע"פ שאין יכול לקיימו יחלוקו, מודה בשטר שכתבו אין צריך לקיימו, ואין הלכה כמותו.

המשיחה עדיין בידו, חוט שהגנו קשור בו, ליפ"ל בגמ"ש (גיטין עח:). **יתקיים השטר בחותמיו.** ואם יעידו העדים על חתימת ידיהם או עדים אחרים יכירו חתימתן כשר. (גיטין ב.) ונוהה ליה מלוה כוליה וכדמפרשינן טעמא לקמן (רשב"ם ב"ב קנ.). **ולית ליה מתני' שנים אוחזין כו'.** יתלוקו, והכא נמי יגנה מאי חוב הכמוה בשטר ולא יותר (שם). **במקוים.** כהאפקן, **דברי הכל יחלוקו.** כולי עלמא לא פליגי דפלגי בין שיהם כדין משנתינו דשנים אוחזין (שם). **ואי מקוים ליה פליג.** כלומר אז יש ממש בדברינו ויגבה ממנו מאי חוב שבשטר ואיכך יפסיק פלגא יפסיק בשביל הפיסת הלוה שאדוק עמו בשטר (שם). **מודה בשטר שכתבו.** לוה שהוה בשטר שכתבו ועל פיו נתחמנו העדים, אין צריך לקיימו. אין המלוה צריך לקיימו בעדים החתומים בו, שאין הלוה שוב נאמן לומר פרעתיו, ולא אמרינן בהאי דפה שאמר הוא דפה שהתיר, דמכיון שאמר כשר היה הרי אוחזק השטר, וכי אמר פרעתיו לא מהימן, שהרי ביד המלוה הוא (כתובות יט.) מאחר שהלוה מודה שטרו שהוא עליו שטר אמת הוא, אין המלוה צריך לחזר אחר העדים החתומים בו ולהעיד על חתימתן ולקיימו (לקמן עב:) דכיון דמודה שכתבו ולוה בו הרי הוא כאילו קיימוהו חותמיו ונוהה כל זמן שמוציאו (שבת עח:).

ז) נכורות נח:], ב) שם יא., ג) ב"ק סח: סט. ע. קדושין נב., ד) גיטין עח:, ה) לקמן ח., ו) [לקמן קז.], ז) ב"ב קע., ח) [אלא וכן איתא בהרי"ף והרא"ש וברא"ש אאלפסי איתא שלך היה ופרעתיו לך], ט) ב"ב קט. ולף קנד. כתובות יט. שבת עח: [לקמן עב:], י) [דף ו:], כ) [כלים פכ"ז מ"ב], ל) [ע"ז], מ) [ל"ל לדפרישים], נ) [ועי' בתוס' שם ד: ד"ה ופודה וע"ע היטב תוס' יא. ד"ה שהיו], ס) ר"מ מ"ז,

תורה אור השלם

1 וְכָל מַעְשַׂר בָּקָר וָצֹאן כֹּל אֲשֶׁר יַעֲבֹר תַּחַת הַשֵּׁבֶט הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה קֹדֶשׁ לַיהוָה:
ויקרא כז לב

2 וְזֹאת לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל עַל הַגְּאֻלָּה וְעַל הַתְּמוּרָה לְקַיֵּם כָּל דָּבָר שָׁלַף אִישׁ נַעְלוֹ וְנָתַן לְרֵעֵהוּ וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל:
רות ד ז

גליון הש"ס

גמ' במסותא מקרקעי. קשה לי הא עיקר המיגוק בין מטלטלי למקרקעי דמטלטלין נגזלין וקס ליה כרשותיה דגזלן מקרי אינו ברשותו דהנגזל אבל קרקע אינה נגזלת ולא קס כרשותיה דגזלן. אי"כ במטלטלין וגזל בלא קנין דלא קס כרשותיה (דהנגזל) [דגזלן] ואינו מייב באחריותו וכדאיתא בב"ק עט ע"א במתני' הוי בקרקע דמנחי ברשותיה דהנגזל, וא"כ הכא במסותא דהנגזלה במה דאמר דידי הוא וליכא קנין יכול להקדישו ל"ע: **שם** הרם בריתות בענין. עיין תוס' ד"ה ומי ולא וצ"ע: **רש"י** ד"ה דכמאן וכו' דבלי בענין. עיין לקמן מז ע"א ותוס' ד"ה לאפוקי:

הגהות הגר"א

[א] תוס' ד"ה מחוי נראה כו'. ב"ב והרמב"ם לא כתב כן אלא ע"י גלגול אבל לא"ש הוכיח כדברי תוס' ע"ש:

מוסף תוספות

א. ולא שתקה מעצמה וכו'. תוס' הרא"ש.

מוסף רש"י

עשרה ספק פטרי חמור. כגון שהיה לו עשר חמורות וילדו טולן זכר וזקנה. מפריש עליהן עשרה שיין. לאפקועי לאיסורייהו, ומעשרן. נשיין כשאר בהמות חולין, והן שלו. והמעשר קרב שלמים והוא אוכלו כדין שאר מעשר בהמה (בכורות יא.). **גט בידה ומשיחה בידו.** שנתנו לה ולא

מקום שידו מגעת, ש"מ דהאי סודרא כיון דתפיס ביה ג' אצבעות על ג' אצבעו' הרי הוא קנוין לתופסן, ואע"ג דלא פסיק כמן דפסיק דמי, ולא אמרי' עד דמשיך ליה כוליה לא קני ליה, אלא אע"ג דלא משיך ליה כוליה קני לההוא דתפס. וכן הלכה. **אם, רבא, אם היתה טלית מוזהבת** והזהב קרוב לגבי חד ברוחבה של טלית, ואם יחלקוה לרוחבה לשני חצאין יבא הזהב בחלקו של אחד, יכול האחר לומ' זה שבינינו לאורכה נחלקה כדי שנחלק בטלית ובזהב הדין עמו. **ת"ר. שנים אוחזין בשטר בו.** אסיק, בשטר מקוים דברי הכל יחלוקו. ושאינו מקוים, ומלוה אמ' שלי הוא ונפל ממני ומצאתיו, ולוה אמ' שלך היה ופרעתיך (ונתתו לך) [ונתתו לך], אם נתקיים בחותמיו יחלוקו, דברי ר'. ר' קסבר מודה בשטר שכתבו צריך לקיימו, וקיימ' לן כר'. רשב"ג אומ' אע"פ שאין יכול לקיימו יחלוקו, מודה בשטר שכתבו אין צריך לקיימו, ואין הלכה כמותו.

ח) מלשון ר"ח ומקשינן עלה והאמר ר' יוחנן נראה שדברי הגמרא יא דיכול לסוליאו בדיינים הקדישו קדוש הס פיוס דברי רב. ולכן פרשו כולהו רבנן מהאי מסותא מהמשפט שמא יכול המקדיש לסוליאו בדיינים והקדשו הקדש.

מאי שנא ליד דיין. לספרים דגרסי בשנויא והיכי דמי כגון דכתוב ביה הנפק השתא לא ידע דנפל ליד דיין דהיינו הנפק אלא סבור דהיינו שהדיין מצאו ולכך בעי מאי שנא דיין מאיש אחר ולספרים דלא גרסי בתר הכי והיכי דמי כגון דכתוב ביה הנפק ידע שפיר השתא דנפל ליד דיין היינו שכתוב בו הנפק ומיבעיא ליה מאי שנא כתוב בו הנפק דלא יוציאו לעולם הלא אם אין כתוב בו הנפק גרלה דכ"ש הוא שלא יוציאו עולמית דאיכא למימר שמא כתב לגות ולא לוה ומשני דלא מיבעיא קאמר:

בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה. דלא מייתינן לקנויא וליכא למיחש לשמא כתב בגיסן ולא נשא עד תשרי [א] דמנה ומתים משתעבדי מן האירוסין אף בלא כתובה דאירוסין קלא אית להו ולקודש אירוסין ליכא למיחש דכתב לה ותוספת נמי לאביי דאמר [ב] עדיו בתחומיו זכין לו [ג] וכ' אסי יעמיד כשהקנה לה [ד]:

דחיישינן לשתי כתובות. ונלוה איפוך לא מצי לאוקמא דרבי יוסי חיישינן לשתי כתובות דלא"כ עודה תחת בעלה אמאי יחזיר לאשה כשאין הבעל מודה:

מחלוקת. פרש"י [ג] דהיינו יחלוקו דקאמר רשב"ג [ד] והדין עמו שלא רצה לפרש פלוגתא דרבי ורשב"ג [ה] משום דהיכי קאמר אבל אחד אדוק בטופס כו' משמע דהתם לא פליגי וזה אינו דגם שם אם אינו מקויים לא שקיל לרבי מידי:

דאית ביה זמן כמה שוה. פרש"י דמעות ולוה ומלוה לא שיימינן דכתיבי נמי בשיטה אחרונה בטופס והוא עיקר דתנן (ב"ב דף קסה:) כתוב [בו] מלמעלה מנה כו' ותימה הא אין למידין משיטה אחרונה ולכך עושין מזרח השטר ומתני' דכתוב למעלה מנה לא מיירי בשיטה אחרונה [ו] וגם פי' דבעדים לא שיימינן [ז] דרשב"ג אית ליה מודה בשטר שכתבו אין צריך לקיימו ופירושו תימה דאם משב אותו שאינו תופס עדים כאילו יש לו שטר בלא עדים א"כ לרשב"ג נמי לא א"ש דהכי דסבר דאין צריך לקיימו מ"מ כשאין כלל עדי תתימה פסול ועוד במה עדיף תורף מטופס כך השטר פסול בלא טופס כמו בלא תורף דאם נמחק אפי' שיטה אחת מן השטר הוא פסול אלא ודאי יש לומר דבמה שהשטר נפסל אין שמין דכך שוה כשתופס שיטה אחת מן הטופס כמו תופס לוה ומלוה ומעות ועדים והשטר אינו כשר בלא זה כמו בלא זה אבל זמן שהשטר כשר בלא זמנו שמין כמה שוה ופירושלמי [ח] איכא א"ר אלעזר הכל הולך אחר מי שתפוס עדים ופליג אגמ' שלנו דמזכיר זמן וסובר דעדי מסירה כרתי [ט] והשטר כשר בלא עדי תתימה [י] ושמין כמה שוה שאין צריך לחזור אחר עדי מסירה ולית ליה הסוא לישנא דג"פ (ב"ב דף קע.) דסבר רשב"ג עדי תתימה כרתי: **ויחלוקו** נמי לדמי. ואין מולקין את המוב כמו שכתוב בשטר אלא כמו ששוה לו למכור מזה יפרע המלי דאי לא תימא הכי אלא חצי המוב ממש גבי עולית מי מולקין ממש הא אפסדוה ולא גרסי' לא דפסקינן לשטרא דא"כ מה מציא מעולית אדרבה בעולית אם יתחכנו לשנים אין פסידא כל כך ואם יתחוך השטר לא ישוה לכלום ועוד דפשיטא הוא דלא יחלוקו השטר לשנים דאוקימנא לעיל פלוגתא דרבי ורבי שמעון בן גמליאל במודה בשטר שכתבו אלא כדפריש:

מאי שנא ליד דיין אמר רבא הכי קאמר [א] **ואחר שמצא שטר שנפל ליד דיין והיכי דמי** [ה] דכתב ביה הנפק לא יוציאו עולמית ולא מיבעיא לא כתב ביה הנפק דאיכא למימר כתב ללות ולא לוה אלא אפי' כתב ביה הנפק דמקוים לא יחזיר דחיישינן לפירעון ורבי יוסי אומר הרי הוא בחזקתו ולא חיישינן לפירעון ולא חייש ר' יוסי לפירעון והתניא מצא שטר כתובה בשוק בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה אין הבעל מודה [ב] לא יחזיר לא לזה ולא [ו] לזה רבי יוסי אומר עודה תחת בעלה יחזיר לאשה נתארמלה או נתגרשה לא יחזיר לא לזה ולא לזה איפוך נפל ליד דיין לא יוציאו עולמית דברי רבי יוסי וחכ"א הרי הוא בחזקתו אי הכי קשיא דרבנן אדרבנן שטר כתובה כולה רבי יוסי וחסורי מחסרא והכי קתני אין הבעל מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה בד"א שנתארמלה או שנתגרשה אבל עודה תחת בעלה יחזיר לאשה [ג] שר"י אומר עודה תחת בעלה יחזיר לאשה נתארמלה או שנתגרשה לא יחזיר לא לזה ולא לזה רב פפא אמר לעולם לא תיפוך רבי יוסי לדבריהם דרבנן קאמר להו לדידי אפילו נתארמלה או נתגרשה נמי לא חיישינן לפירעון לדידכו אודו לי מיהת בעודה תחת בעלה דיחזיר לאשה דלאו בת פירעון היא ואמרו ליה רבנן אימור צררי אתפסה רבינא אמר לעולם איפוך קמייתא [ד] וטעמא דרבנן הכא משום דחיישינן לשתי כתובות ורבי יוסי לשתי כתובות לא חייש אמר רבי אלעזר [ה] מחלוקת בששניהם אדוקים בטופס ושניהם בתורף [ו] אבל אחד אדוק בטופס ואחד אדוק בתורף זה נוטל טופס וזה נוטל תורף ור' יוחנן אמר לעולם חולקין ואפילו אחד אדוק בטופס ואחד אדוק בתורף והתניא זה נוטל עד מקום שידו מגעת לא צריכא דקאי תורף בי מצעי אי הכי מאי למימרא לא צריכא דמקרב לגבי דחד [ז] מהו דתימא א"ל פלוג הכי קמ"ל דא"ל מאי חזית דפלגת הכי פלוג הכי א"ל רב אחא מדפתי לרבינא לרבי אלעזר דאמר זה נוטל טופס וזה נוטל תורף למה ליה [ח] וכי לצור ע"פ צלוחיתו הוא צריך א"ל [ט] לדמי דאמר הכי שטרא דאית ביה זמן כמה שוי ודלית ביה זמן כמה שוי בשטרא דאית ביה זמן גבי ממשעבדי ואידך לא גבי ממשעבדי יהיב ליה היאך דביני ביני ויחלוקו נמי דאמרן לדמי דאי לא תימא הכי שנים אוחזין בטלית הכי נמי דפלגי הא אפסדוה הא לא קשיא דחזיא

מאי שנא ליד דיין. מאיש אחר: **הכי קאמר ואחר.** שאינו לא לוה ולא מלוה: **שמצא שטר שנפל.** כבר ליד הדיין. ומאי ניהו הך נפילה דכתיב ביה הנפק: **לא יוציאוהו מידו.** לא לוה ולא מלוה עד שיבא אליהו או עדים שראוהו מיד מי נפל: **לפירעון.** שמא אמת טוענן הלוה שפרעו: **ורבי יוסי לא חייש לפירעון.** דסמך דמהדרי ליה שטר פרוע לאלתר זהיר ביה לקורעו ולא משהי ליה: **שהבעל מודה.** שלא נתן לה כתובתה: **אין הבעל מודה.** שאמר פרעתי ומידי נפל: **עודה תחת בעלה.** שלא גרשה: **יחזיר לאשה.** דלא עביד איניש ליתן כתובה קודם גירושין: **צררי אתפסה.** מעות צרורות או כספים מסר לה ליחוד כתובתה כשנשאה או לאחר מכאן שלא יטריחוה יורשים אם תתאלמן: **לעולם איפוך קמייתא.** ודקשיא לך דרבנן אדרבנן לא תיקשי דטעמייהו דרבנן בכתובה לאו משום דחיישינן לפירעון דמאן דפרע ואהדר ליה שטרא לאלתר קרע ליה אלא משום דחיישינן לשתי כתובות שמא חזר וכתב לה כתובה אחרת שניה לאחר שנפלה זאת מידה. ואין הבעל מודה דקתני לאו באומר פרעתי אלא באומר אל תחזרו לה שיש בידה אחרת ותוליא על יורשי שטר אחר שטר: **מחלוקת.** האי יחלוקו דקאמר ר"ש [ב"ג] דשמעת מולקין בשוה. כך שמעתי משום ר' יאחק ב"ר מנחם ורלאה בעיני: **ושניהם אדוקים בטופס.** כלומר לו שניהם אדוקין בתורף. ותורף גילוי של שטר מקום הלוה והמלוה והמעות והזמן טופס שאר כל לשון השטר [ט]: **זה נוטל כו'.** דמאי דתפיס דידיה הוא כדקתני לעילו [י] זה נוטל עד מקום שידו מגעת כו'. ולקמן מפרש למאי מיבעי ליה: **ואפי' אחד אדוק כו'.** בתמיה: **והא תניא עד מקום שידו מגעת.** שלו: **דקאי תורף בי מצעי.** ומר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי: **לדמי.** מעלין בדמים כמה תורף יפה מן הטופס: **שטרא דאית ביה זמן כמה שוה.** דתורף עדיף מטופס דאית ביה מקום הזמן דאילו שם המלוה והלוה והמעות כתובין אף בטופס שצריך לחזור מעניינו של שטר בשיטה אחרונה והוא עיקר כדתנן (ב"ב דף קסה:) כתוב בו [מלמעלה מנה ומלמטה מאתים] מלמעלה מאתים ומלמטה מנה הכל הולך אחר התחתון אבל זמן לא מיהדר. ואי משום תתימת עדים דהוא תחת הטופס הא אית ליה לרשב"ג מודה בשטר שכתבו אין צריך לקיימו והאי מודה שכתבו הוא:

המשך

המשך

א) ואחר שמצא שטר שבתו' בו קיום ב"ד לא יוציאו עולמית, חיישינן שמא פרוע הוא, דברי ר' יוסי **ב)**. וחכמ' אומ' הרי הוא בחזקתו. וכל שכן המוציא שטר שאין בו קיום שלא יוציאו עולמית, דחיישינן שמא כת' ללות ולא לוה. **אמ' ר' אלעזר,** מחלוקת בששניהן אדוקין בתופס ובתורף וכו'. ור' יוחנן אמ' לעולם חולקין, והוא דקאי תורף ביניהו, ואע"ג דמקרב לגבי דחד לא חיישינן, אלא חולקי'. פי' תורף, כדתנן בפרק כל גט שנכתב שלא לשם אשה כו' (גיטין כו.), הכות' טופסי גיטין צריך שיניח מקום שם האיש והאשה ומקום הזמן. שטרי מלוה, צריך שיניח מקום המלוה ומקום הלוה ומקום המעות ומקום הזמן דהו תורף, והשאר תופס. **וזה שאמרו חולקין בשטר,** לא שיחתכוהו, כי זה הפסד הוא, אלא דמיו חולקין. דשקלינן וטרינן בה טובא, ואסיק' הכי מיהא דתנן, היו רוכבין על גבי בהמה או אחד רוכב ואחד מנהיג וכו' עד ויחלוקו, הכי נמי דפלגי לה ממש, בשלמ' בהמה טהורה חזיא לבישרא, אלא בהמה טמאה אפסדוה, אלא לדמי. וכן הלכה. **ואם היו שנים אדוקין בשטר,** זה בתורף וזה **בטופס.** בשלמ' שם המלוה והלוה והמעות, יתכן לעמד בהן עכשיו, ואחר כך אם אבד השטר אין חוששין לו. אלא הזמן שרוצה להיות בידו לטרוף ממשעבדי, שמין כמה שוה שטר שיש בו זמן, ויש לו לגבות ממשעבדי, שאין לוקח נכסים בני חורין ויש בו זמן טריף ממשעבדי, ואם אין בו זמן אבד ממונו, ומה שעולה בה השומא שקיל מי שהתורף בידו, וכן הדין. ור' יוחנן לא חלק אלא בזמן שהתורף באמצע, אבל בזמן שזה תופס בתורף וזה בטופס לא חלק, שדמי כל השטר למי שבידו התורף, והדין כאשר פרשנו. ולדברי הכל, כל דבר שאם יחלק יפסד, שמין אותו בדמים וחולקין בדמים, כדתנן בפרק השותפין (בבא בתרא יא.), אין חולקין את החצר עד שיהא בה כדי לזה וכדי לזה וכו'. ואסיק' התם בגמ' (יג:), ת"ש זה הכלל כל שאלו נחלק ושמו עליו חולקין אותו, ואם לאו מעלין אותן בדמים. **אמ', ר' יוסי אומ' הרי הוא בחזקתו.** ומקשי', וכי ר' יוסי לא חייש לפירעון. והתניא, מצא כתובת אשה בשוק, בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה, אין הבעל מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה. ור' יוסי [אומר] עודה תחת בעלה יחזיר לאשה, נתארמלה או נתגרשה לא יחזיר לא לזה ולא לזה. ופריק רבינא דהוא בתרא, אפיך ואימא הכי, נפל ליד הדיין, כגון שכתו' בו קיום ב"ד, לא יוציאו עולמית, דברי ר' יוסי. וחכמ' אומ' הרי הוא בחזקתו. וטעמ' דרבנן התם (ואמ') [דאמר] לא יחזיר לא לזה ולא לזה, לאו משום דחיישי לפירעון, אלא משום דחיישי לשתי כתובות. ור' יוסי לשתי כתובות לא חייש.

ג) א מיי' פי"ח מהלכות גזילה ואבידה הל' יג סמג עשין עד טוש"ע מ"מ סי' סה סעיף ו וסעיף ז: **נא ב** מיי' שם הל' יב ולפ"ז שם שייסם מודיס דמיישינן לקנויא וע"ש במ"מ: **נב ג** ד טוש"ע מ"מ סי' סה סעיף טו:

רבינו חננאל

אדם שמצא שטר שבתו' בו קיום ב"ד לא יוציאו עולמית, חיישינן שמא פרוע הוא, דברי ר' יוסי **ה)**. וחכמ' אומ' הרי הוא בחזקתו. וכל שכן המוציא שטר שאין בו קיום שלא יוציאו עולמית, דחיישינן שמא כת' ללות ולא לוה. **אמ' ר' אלעזר,** מחלוקת בששניהן אדוקין בתופס ובתורף וכו'. ור' יוחנן אמ' לעולם חולקין, והוא דקאי תורף ביניהו, ואע"ג דמקרב לגבי דחד לא חיישינן, אלא חולקי'. פי' תורף, כדתנן בפרק כל גט שנכתב שלא לשם אשה כו' (גיטין כו.), הכות' טופסי גיטין צריך שיניח מקום שם האיש והאשה ומקום הזמן. שטרי מלוה, צריך שיניח מקום המלוה ומקום הלוה ומקום המעות ומקום הזמן דהו תורף, והשאר תופס. **וזה שאמרו חולקין בשטר,** לא שיחתכוהו, כי זה הפסד הוא, אלא דמיו חולקין. דשקלינן וטרינן בה טובא, ואסיק' הכי מיהא דתנן, היו רוכבין על גבי בהמה או אחד רוכב ואחד מנהיג וכו' עד ויחלוקו, הכי נמי דפלגי לה ממש, בשלמ' בהמה טהורה חזיא לבישרא, אלא בהמה טמאה אפסדוה, אלא לדמי. וכן הלכה. **ואם היו שנים אדוקין בשטר,** זה בתורף וזה **בטופס.** בשלמ' שם המלוה והלוה והמעות, יתכן לעמד בהן עכשיו, ואחר כך אם אבד השטר אין חוששין לו. אלא הזמן שרוצה להיות בידו לטרוף ממשעבדי, שמין כמה שוה שטר שיש בו זמן, ויש לו לגבות ממשעבדי, שאין לוקח נכסים בני חורין ויש בו זמן טריף ממשעבדי, ואם אין בו זמן אבד ממונו, ומה שעולה בה השומא שקיל מי שהתורף בידו, וכן הדין. ור' יוחנן לא חלק אלא בזמן שהתורף באמצע, אבל בזמן שזה תופס בתורף וזה בטופס לא חלק, שדמי כל השטר למי שבידו התורף, והדין כאשר פרשנו. ולדברי הכל, כל דבר שאם יחלק יפסד, שמין אותו בדמים וחולקין בדמים, כדתנן בפרק השותפין (בבא בתרא יא.), אין חולקין את החצר עד שיהא בה כדי לזה וכדי לזה וכו'. ואסיק' התם בגמ' (יג:), ת"ש זה הכלל כל שאלו נחלק ושמו עליו חולקין אותו, ואם לאו מעלין אותן בדמים. **אמ', ר' יוסי אומ' הרי הוא בחזקתו.** ומקשי', וכי ר' יוסי לא חייש לפירעון. והתניא, מצא כתובת אשה בשוק, בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה, אין הבעל מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה. ור' יוסי [אומר] עודה תחת בעלה יחזיר לאשה, נתארמלה או נתגרשה לא יחזיר לא לזה ולא לזה. ופריק רבינא דהוא בתרא, אפיך ואימא הכי, נפל ליד הדיין, כגון שכתו' בו קיום ב"ד, לא יוציאו עולמית, דברי ר' יוסי. וחכמ' אומ' הרי הוא בחזקתו. וטעמ' דרבנן התם (ואמ') [דאמר] לא יחזיר לא לזה ולא לזה, לאו משום דחיישי לפירעון, אלא משום דחיישי לשתי כתובות. ור' יוסי לשתי כתובות לא חייש.

ד) כרבינא דהכן דאמר 'איפוך' ור' יוסי הוא דחיש לפירעון.

הגהות הב"ח

(ה) גמ' והיכי דמי כגון דכתב ביה הנפק: **(ו)** שם יחזיר לאשה דברי ר' יוסי אל"י אומר:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה בזמן וכו' דמנה ומאתים משתעבדי. ע' לקמן ח ע"ל תד"ה הטוען:

מוסף רש"י

א"ל פלוג הכי. טול אתה מאי שאלך ואני מאי שאלני. (לקמן קז.).

מוסף תוספות

א. ואתי למיטרף לקוחות שלא כדין מניסן ועד תשרי. כ"פ. ב. בשטרי אקרייתא ששעבד לה כל נכסיו מהיום אפילו לא ישאנה. תוס' הרא"ש. ג. מחלוקת לשון חלוקה. תוס' הרא"ש. ד. כההיא דאמרינן בעלמא (ב"ק ט.) בטלה מחלוקת. ריטב"ש. ה. כלומר הא דפליגי תנאי לעיל היינו בששניהם אדוקים בטופס או בתורף. תוס' הרא"ש. ו. [אלא] בשכתוב למעלה משטה אחרונה. ריטב"ש. ז. שהתורף כשר בלא עדים משום. תוס' הרא"ש. ח. וכגון שיש עדי מסירה. תוס' הרא"ש. ט. כמו שכשר בלא זמן ולכך יש יפוי כח לאותו שהעדים בידו כדאמרי' הכא לאותו שהזמן בידו. תוס' הרא"ש.

ו) נ"ל לוז), **ז)** תיבת קמייתא, ליתא בכת"י, ועי' שטמ"ק, **ח)** [עי' בתוס' מגיגה ו: ד"ה שאין לסס], **ט)** [לקמן קז.], **י)** [לקמן יג. ב"ק מט: ב"מ עו:], **יא)** [עי' גיטין כו.], **יב)** [ע"א], **יג)** (לקמן יג.), **יד)** (דפידקין ה"א),

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

דחזיא לבני מלכים. ואם אומרים. מתני' דקתני שנים שהגביהו מציאה קנאוה ויחלוקו וכשמגביה מגביה לדעת שיקנה בה חבירו חליה ש"מ המגביה מציאה כו'. ולקמיה פריך דיוקא דלמי בר חמא מהיכא מאיזו בבא ממשנתנו הוא למד כן: **ולא יקנה לא זה ולא זה.** וכל הרולה יחטיפנה מידם: **לעולם אימא לך לא קנה חבירו.** היכא דמגביה לא נתכוין לקנות בה כלום. וטעמא אמר לקמן (דף י.) דהוי תופס לבעל חוב במקום כו': **והכא.** דקתני במתני' שנים שהגביהו מציאה קנו מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה: **תדע.** דאפי' אמר לא קנה חבירו היכא דהגביה כולה לדעת חבירו הכא דהגביה לעצמו ולחבירו קני משום מגו: **פטור.** המשלח פטור מלשלם כפל דקי"ל אין שליח לדבר עבירה להתחייב שולחו אלא שליח דדברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין [1]: **ואילו שותפין שגנבו.** והאחד הוציאה מרשות בעליה לדעתו ולדעת חבירו אמריגן בבבא קמא (דף עח:) דחייבין: **השתא דאמרת מגו.** דזכי לנפשיה כו' חרש ופקח שהגביהו מציאה קנאוה אע"פ שהגבהה של חרש אינה הגבהה לקנות אלא מפני דרכי שלום כדתנן (גיטין דף נט:) [2] חרש שוטה וקטן יש בהן גזל מפני דרכי שלום אפילו הכי אמר מגו דזכי לנפשיה כו': **בשלמא חרש קני דקא מגבה לה בן דעת.** לראשה השני לגורך שניהם ולאשו של לד חרש לגבי חרש מיהא הוא הגבהה שלא לתקון ליה מפני דרכי שלום אלא פקח במאי קני לגבי פקח הוי לראשה שהגביה החרש כמונח על גבי קרקע דהגבהה דחרש לא קניא אלא מדרכי שלום בעלמא: **ומאי מגו.** איכא למימר הכא דקאמר השתא דאמרת מגו אמריגן מגו וחרש אמאי קני הא לא זכי פקח לנפשיה דימא דזכי נמי לחבריה ולא הוא הגבהה דפקח הגבהה: **אם תמצא לומר.** כלומר אפי' אם תמצא לומר המגביה מציאה לחבירו כו': **הלא אדעתא דידיה קא מגבה ליה.** האי פיקח: **דלא ליתי לאינלוויי.** עם החוטפים מהם: **מהיכא.** מאיזו בבא ממשנתנו קא דייק לומר זאת אומרת: **הא קאמר כולה שני ואמא אגבהתיה.** והיאך נאמר לא יקנה לא זה ולא זה ויבא אחר ויטלנה והלא כל אחד טוען אני הגבהתיה ואין כאן מגביה מציאה לחבירו ומה יש לו להשיב בשלמא האי שכנגדו המוחזק בה כמוהו אמר לא הגבהת אתה כי אם אני אבל אחר מן השוק מה יטענו: **ממשנה ידיעה.** אמריגן דהמגביה מציאה כו' ומשום הכי אמריגן יחלוקו דאמריגן שניהם הגביהוה והוה ליה כל אחד מגביה מציאה לו ולחבירו וקני. דאי משום דלא ידעינן הי מינייהו משקר והוה ליה ממון המוטל בספק וחולקין בשבועה משום שלא יהא כל אחד ואחד הולך ותוקף כדאמרי' לעיל (דף ג.) הא שמענא ליה מרישא: **נהוי כמשיב אבידה.** מדהוה מצי למימר כולה שלי ואמר חציה שלי: **וליפטר.** משבועה: **ממשנה ידיעה כו'.** כדפרישית: **דרכוב קני.** ואע"ג דלא משיכה היא שאינה זזה ממקומה אלין מנהיגה ברגליו: **צריכא למימר.** דהיכא דלקוחה בין שניהם שיחלקוה בלא שבועה: **אלא לאו במציאה.** ואיצטריך לאשמועינן שאין אחר יכול לחוטפה דמגביה מציאה לחבירו קנה חבירו: **ורבא אמר לך.** בעלמא היכא דלא נתכוין המגביה לזכות בה לא קנה חבירו ומשנה ידיעה דמתני' אשמועינן המגביה מציאה לו ולחבירו קנה אף חבירו דמגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה:

שמעית

דחזיא לקטנים. ופריך דטלית מוזהבת לא עבדי לקטנים ול"ג דחזיא לתרוייהו דל"ל מאי פריך מטלית מוזהבת: **ושותפין שגנבו.** פי' בקונטרס שהוציא לדעתו ולדעת חבירו כדאיתא בב"ק (דף עח:) [3] ואין נראה דהתם בטביחה אייני וטביחה אפי' אמר לא וטבח לי חייב דדרשינן (שם דף עא.) תחת לרבות השליח אלא שותפין שגנבו [4] שהגביהו שניהם [5]:

ומאי מגו מגו דשני חרשין. תימה מנלן דלמא תרי מגו לא אמרי' דב' חרשין דקנו היינו מטעם מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה:

אלא מסיפא זה אומר כולה שלי וזה אומר חציה שלי. אית דל"ג הכא הא תו למה לי [7] דממשנה גופה קא דייק דקאמר חציה שלי והיינו שהגביה עם חבירו [8] ולפי דבריו לא יטול כלום אלא ולאי מגביה מציאה לחבירו זכה ופריך ממאי דבמציאה דלמא במקח וממכר והוה הדין דהוה מצי למדחי דהא דאמר חציה שלי כגון דאמר תפסתיה חציה בידי [1] או הגבהתיה כולה [2] לקנות חציה אבל עדיין היה מדקדק מיתורא דמתני' לכך דחי ליה דאפי' מיתורא אינו יכול לדקדק ולספרים דגרסי הא תו למה לי י"ל דמשום דמגופא דמתני' לא מצי למידק כדפרישית אך קשה אמאי קאמר דלמא במקח וממכר [3] אפילו מייני במציאה מצי לדחויי כדדחי וי"ל בדומק ממאי דבמציאה דלהכי לא מוקמת במקח וממכר משום דלא משכחת חידוש אלא במגביה מציאה לחבירו כי נמי אייני במקח וממכר יש חידוש דלא נימא משיב אבידה הוא וה"ה אם מייני במציאה לא יוכל להוכיח כלום:

מנהיג

נג א מיי' פ"ט מהלכות טוען ונטען הל' י סמג עשין לה טוש"ע ח"מ סי' קלח סעיף ד:

נד ב מיי' פי"ז מהלכות שכירה הל' ג סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסט סעיף ח:

נה ג מיי' פ"ב מהל' גניבה הל' יד סמג עשין עח טוש"מ סי' שנ:

נו ד ה מיי' פי"ז מהל' גזלה ואבידה הל' ד סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסט סעיף ד:

מוסף תוספות

א. פי' לפירושו מדאמרי' בפרק מרובה בשותף שטבח לדעת חבורו שניהם חייבין. ר"ן. ב. חייבין, מיירי. תוס' הש"ס. ג. ולא אמרינן כיון שאין אדם זוכה לחבירו בגניבה תעשה זו כמי שמונחת ע"ג קרקע וזו כמי שמונחת ע"ג קרקע ולא יקנה לא זה ולא לזה שמעת מינה אמרינן מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה. ר"ן. ד. דהא לא מוכח מייתורא, אלא. ר"פ. ה. [וקאמרי'] נוטל רביע מספק, ואם היינו יודעים שאומר אמת יטול החצי. ר"פ. ו. שמתחילה אחז בידו עד החצי. תוס"פ. ומאי דתפיס כמאן דפסיק דמי וזכה בה מיד אלא שחברו לא הניח אותו החצי בידו. ריטב"א. ז. ולא נתכונתי אלא. תוס' הש"ס. ח. דאלמא כל היכא דמוקמת לה במציאה א"א לומר שקנו אלא כשנאמר המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו, ואמאי. ריטב"א.

מסורת הש"ס

(א) [נעיל ז.], ב) [נעיל ב.], ג) [לקמן י.], ד) [לקמן ע: מדרש פח:], ה) [שבת לג: ע"ש ב"ק עח:], ו) [לקמן ט.], ז) [נ"ל לימין], ח) בכת"י נוסף, חרש, ט) [נעיל ב.], י) [נעיל ז.], כ) [קידושין מב:], ל) צ"ל מציאת חרש וכו'. יעב"ץ.

הגהות הב"ח

(א) גמ' דאמרת דאמרי דאמרי' מגו:

גליון הש"ם

גמ' אמר רבא לעולם. עיין לקמן דף י ע"א תוס' ד"ה אימיה ומגדרים דף ל"ד ע"ב בר"ן ד"ה אמר רבא:

מוסף רש"י

אם היתה טלית מוזהבת חולקין. כלומר אפילו היא מחבבת חולקים (לעיל ז.). **במקח וממכר.** קניתיה מיד פלוני (לעיל ב.). **ליהוי כמשיב אבידה וליפטר.** מן השבועה דתנן המוצא את המציאה לא ישבע וכו' (לעיל ז.). **דהאי מיעורומי** קא מערים. דליחזקיה בגאלמן. (שם).

רבינו חננאל

כיון שהעמיד רב פפא משנתינו דקתני יחלוקו בדתפסי לה בכרכשתא, דיקדק רמי בר חמא ואמ', זאת אומרת המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו. רבא אמ' לעולם לא קנה, ומתני' היינו טעמ', מיגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה. תדע, דאלו האומ' לחבירו צא וגנוב לי פטור המשלח, דקיימ' לן אין שליח לדבר עבירה. ואלו שותפין שגנבו חייבין. ושקלי וטרי' בה ואסיק' דוקיה דרמי בר חמא מסיפא דמתני', בזמן שהן מודין או שיש להן עדים, [כ]י שניהם [ב]יחד מצאוה [ו]שניהן אגבהוה [ב]כרכשתא, חולקין בלא שבועה. ש"מ המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו, דהא תרוייהו מסייעי להדדי בעידנא דמגבהי לה. ורבא אמ' לך שני הכא מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה. וקיימ' לן כרמי בר חמא, והוא דאמ' ליה זכי לי. דהא ר' יוחנן קאי כוותיה ואמ' המגביה מציאה לחבירו קנא חבירו. ואם יקשה לך הא דתנן היה רכוב על גבי בהמה וכו', התם באומ' תנה לי ולא אמ' זכה לי. היו שניהם רוכבין על גבי בהמה וכו'.

מוסף רש"י

דחזיא לקטנים והא דאמר רבא [6] אם היתה טלית מוזהבת חולקין ה"נ דפלגי לה הא אפסדוה הא לא קשיא דחזיא לבני מלכים והא דתנן [7] היו שנים רוכבין על גבי בהמה וכו' הכי נמי דפלגי לה הא אפסדוה בשלמא טהורה חזיא לבשר אלא טמאה הא אפסדוה [8] אלא לדמי הכא נמי לדמי אמר רמי בר חמא זאת אומרת [9] המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו דאי סלקא דעתך לא קנה חבירו תיעשה זו כמי שמונחת על גבי קרקע וזו כמי שמונחת על גבי קרקע ולא יקנה לא זה ולא זה אלא לאו ש"מ המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו [10] אמר רבא לעולם אימא לך המגביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו והכא היינו טעמא [11] מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה תדע שאילו אמר לשלוחו צא וגנוב לי וגנב פטור [12] ושותפין שגנבו חייבין מאי טעמא לאו משום דאמרינן מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה ש"מ אמר רבא השתא דאמרת [13] אמרינן מגו חרש ופקח שהגביהו מציאה מתוך שקנה חרש קנה פקח בשלמא חרש קנה דקא מגבה ליה בן דעת אלא פקח במאי קנה אלא אימא חרש קנה פקח לא קנה ומאי מגו מגו דשני חרשין בעלמא קנו האי נמי קני [14] האי מאי אם תמצא לומר המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו הני מילי היכא דקא מגבה ליה אדעתא דחבריה האי אדעתא דידיה קא מגבה ליה איהו לא קני לאחריני מקני אלא אימא [15] מתוך שלא קנה פקח לא קנה חרש וכי תימא מאי שנא משני חרשין דעלמא התם [16] תקינו להו רבנן דלא [17] אתי לאנצויי הכא מימר אמר [18] פקח לא קני אנא אקני אמר ליה רב אחא בריה דרב אדא לרב אשי דיוקיה דרמי בר חמא מהיכא אי נימא מרישא שנים אוחזין בטלית התם האי קאמר כולה שלי ואנא אגבהתה כולה והאי אמר כולה שלי ואנא אגבהתה כולה אלא מהא דקתני זה אומר כולה שלי וזה אומר כולה שלי הא תו למה לי אלא ממשנה יתירה שמע מינה המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו והא אוקימנא [19] רישא במציאה וסיפא במקח וממכר אלא מסיפא זה אומר כולה שלי וזה אומר חציה שלי הא תו למה לי אלא ממשנה יתירה שמע מינה המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו וממאי דבמציאה דלמא במקח וממכר וכי תימא אי במקח וממכר מאי למימרא איצטריך סלקא דעתך אמינא האי דקאמר חציה שלי להוי כמשיב אבידה וליפטר קמשמע לן דהאי [20] איערומי קא מערים סבר אי אמינא כולה שלי בעינא אשתבועי אימא הכי דאהוי כמשיב אבידה ואיפטר אלא מהא היו שנים רוכבין על גבי בהמה הא תו למה לי אלא ממשנה יתירה שמע מינה המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו ודלמא הא קמשמע לן דרוכב נמי קני אלא מסיפא בזמן שהן מודין או שיש להן עדים חולקין בלא שבועה במאי אי במקח וממכר צריכא למימר אלא לאו במציאה ושמע מינה המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו ורבא אמר לך מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה: היו שנים רוכבין: אמר רב יוסף אמר לי רב יהודה

שמעית

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות